

Het borstbeeld van Bredanaar Cornelius van Dun in St. Margarets Church in Londen. © F. van Dun/L. van der Hoeven/BN DeStem

In Breda kent niemand Cornelius van Dun, maar in Engeland is hij een historische held

BREDA - In zijn geboortestad Breda is Cornelius van Dun (1483-1577) een grote onbekende. Maar in Engeland is hij een historische held, die zij aan zij heeft gestaan met koning Henry VIII en de koninginnen Mary Tudor en Elisabeth I.

Nico Schapendonk 08-12-22, 20:02 // [In Breda kent niemand Cornelius van Dun, maar in Engeland is hij een historische held | Breda | bndestem.nl](#)

In het chique Westminster in Londen, tussen Buckingham Palace en de Big Ben, liggen een smal straatje en een nog krappere steegje: Vandon Street en Vandon Passage.

Betrekkelijk comfortabel

Wie dat op zijn Engels uitspreekt, hoort meteen dat het gaat om de verbastering van een Brabantse naam: *Vèn Dun*. Logisch, want op deze plek liet Bredenaar Cornelius van Dun na zijn dood iets bijzonders na: twee aalmoeshuizen, waar twintig arme weduwen betrekkelijk comfortabel hun dagen konden uitzitten.

Helemaal bijzonder is het borstbeeld van Cornelius, dat iets verderop is te vinden in St. Margarets Church. Dat kerkje staat pal tegenover de Britse parlamentsgebouwen. Ernaast bevindt zich Westminster Abbey, de kerk waar Engelse koningen worden gekroond. Veel Britser wordt het niet, dus wat doet een zestiende eeuwse Bredenaar daar? Fonny van Dun, misschien verre familie van de zestiende eeuwse Bredenaar, heeft het uitgezocht. Dat was nadat hij tijdens een bezoek aan Londen toevallig Cornelius' borstbeeld ontdekte. De in St. Niklaas woonachtige Van Dun werd gegrepen door de tekst bij dit monument in St. Margarets Church.

Vrouwen onthoofd

Daarop staat dat 'Cornelius Vandun' is geboren 'in Breda in Brabant', maar ook dat hij voor Henry VIII heeft gevochten. Deze Engelse koning is op zijn zachtst gezegd karakteristiek, al was het alleen maar omdat hij twee van zijn zes echtgenotes heeft laten onthoofden. Ook stapte hij uit de katholieke kerk om een van die zes vrouwen te kunnen trouwen.

Cornelius moet een sterke man zijn geweest

Fonny van Dun

Daar blijft het niet bij. De Bredase Cornelius is ook in dienst geweest van Henry's opvolgers, Mary Stuart en Elisabeth I. Saillant detail: ook Elisabeth was niet te beroerd om harde maatregelen te treffen. Ze heeft haar nicht Mary, koningin van Schotland, naar het hakblok gebracht om haar letterlijk een kopje kleiner te laten maken.

Cornelius bevond zich dus in een rumoerige en bloederige omgeving. Toch is hij 94 jaar oud geworden, ook in die tijd een gezegende leeftijd. „Het moet een sterke man zijn geweest. Hij was zo fit dat hij op latere leeftijd nog gewoon op dienstreis ging naar Duitsland”, vertelt Fonny. Waarschijnlijk kwam de Bredenaar met Henry VIII in contact als lid van het door hem gerekruteerde Brabants huurlingenleger.

Tekst gaat verder onder de foto: lang in dienst bij diverse elkaar opvolgende koningen en koninginnen

Op verschillende slagvelden heeft hij indruk gemaakt, want de koning benoemde hem tot 'yeoman of the guard'. Deze lijfwachten kennen we nu als 'beefeaters' en ze zijn nog steeds actief. Wie wel eens in de Tower van Londen is geweest herkent ze meteen, deze in rode outfit uitgedoste wachters. Er is een theorie die stelt dat ze *beefeaters* zijn genoemd, omdat ze het beste eten kregen. Volgens een ander verhaal moesten deze lijfwachten het vlees van de koning voorproeven.

Hoe dan ook, dankzij een uitgebalanceerd dieet lukte het Van Dun om in vorm te blijven. Volgens Fonny moet Cornelius ook een betrouwbare persoon zijn geweest. Anders was het hem nooit gelukt om zo lang in dienst te blijven bij diverse elkaar opvolgende koningen en koninginnen.

Testament

Het lidmaatschap van de Engelse hofhouding heeft Van Dun blijkbaar geen windeieren gelegd. Zo gewelddadig als zijn carrière begon, zo menslievend sloot hij die af. Dat blijkt uit zijn testament. Volgens Fonny laat hij daarin een grote som geld na voor de bouw van twee armenhuizen.

Borstbeeld van Cornelius overleefde Tweede Wereldoorlog

Waarschijnlijk werd Cornelius geïnspireerd door Juan Luis Vives. Ook deze Spaanse geleerde verbleef aan het hof van Henry VIII. Hij had zeker voor die tijd bijzonder vooruitstrevende gedachten over armenzorg. Bovendien was Vives geen onbekende in Breda. Hij was huisleraar van Mencia de Mendoza aan het hof van de Nassau's.

Duitse bombardementen

Nog voor zijn dood in 1577 mocht Cornelius de armenhuizen bouwen, waarna ze halverwege de negentiende eeuw weer zijn gesloopt. Maar de geboren Bredanaar heeft genoeg indruk gemaakt om in St. Margarets Church te worden begraven. Zijn borstbeeld heeft daar zelfs de Duitse bombardementen tijdens de Tweede Wereldoorlog overleefd. En nog steeds zijn er een straat en een steeg naar de Bredanaar vernoemd.

Kwam dat omdat houwdegen Cornelius op zijn oude dag nog een plekje in de hemel heeft willen kopen? Of had hij een goed hart? Lastige vraag, zegt Fonny: „Daar kun je jarenlang over speculeren, maar we weten het gewoon niet.”